CNME CENTRUM voor NATUUR & MILIEUEDUCATIE

Jaaraanbod

van het
Centrum voor Natuur- en MilieuEducatie

Schooljaar 2022 2023

Ook benieuwd? Neem dan de tijd om het aanbod te bekijken.

Het CNME heeft haar onderkomen in het Buitencentrum
Grotestraat 281
7441 GS Nijverdal
Tel: 06-104 209 54
e-mail:cnmehellendoorn@gmail.com
website: www.cnmehellendoorn.nl
geopend: elke donderdag 13.00-16.30 uur uitgezonderd de schoolvakanties

Inhoud

	Algemene informatie van het CNME-Hellendoorn	3
	Dieren in de woonomgeving	4
	Insecten en bodemdiertjes	7
	Vogels in de woonomgeving	11
	Vegetatie in de woonomgeving	13
	Ontdekken van de biodiversiteit	18
	Voeding	23
	Lichaam en gezondheid	26
	Water	28
	Natuur, wetenschap en techniek	30
	Energie, klimaat en duurzaamheid	32
	Circulaire economie, gebruik en hergebruik	34
	Overzicht van het CNME- aanbod	36

Algemene informatie van het CNME-Hellendoorn

In dit boekje vindt u het onderwijsaanbod van natuur- en milieu-educatieve instellingen in de gemeente Hellendoorn. Het geheel is samengesteld door het CNME.
Het is van belang dat álle leerkrachten van uw school dit boekje of het pdf-bestand onder ogen krijgen, omdat er voor elke groep activiteiten in staan, waaruit een keuze gemaakt kan worden.

Materiaal aanvragen of leskisten reserveren

Indien u tijdig reserveert, voorkomt u dat materiaal in bepaalde periode niet meer te krijgen is. Ga hiervoor naar https://www.nmegids.nl/algemeen/lesaanbod/nmegids.php?aanbieder=ov&doel=overzicht&alleentype=losmateriaal
Daar vindt u het aanbod van het CNME-Hellendoorn met het bekende logo.
Elke school heeft een eigen inlogcode die bij de CNME-coördinator van uw school en ook bij ons bekend is. Nadat u heeft ingelogd, komt u op de pagina waar u de schoolgegevens kunt aanpassen.

Aansluiting bij de kerndoelen

Het aanbod in deze gids is rond een aantal domeinen gegroepeerd. Elk domein heeft een eigen kleur. Per domein kunt u in één oogopslag zien aan welke kerndoelen u werkt en waar dit aansluit bij de lessen van de methode.

Uit te lenen leskisten

Ons materiaal bezorgen wij op school. De uitleenperiode is drie lesweken, in december, april en mei langer, dit in verband met bijzondere dagen in deze maanden. Na de uitleenperiode levert u de leskisten weer in bij het CNME.
In de leskisten van het CNME vindt u, een instructiemap met informatie, aanwijzingen voor de buitenactiviteit en lessen. Verder informatieve boeken voor de leerlingen, onderzoeksmateriaal en andere benodigdheden, zodat u samen met de leerlingen aan de slag kunt. Daarnaast biedt de website steeds meer mogelijkheden om lesmateriaal te downloaden.
Uitgangspunt bij de leskisten is dat -waar mogelijk- de leerlingen buiten, de natuur verkennen, ontdekken en ervaringen opdoen.

Nieuw in het aanbod zijn de leskisten:

De koekoek, met daarin een opgezette koekoek, boek en USB met lesmateriaal.
Eekhoorn voor groep 1,2,3 biedt beeldmateriaal en serie buitenopdrachten, waarbij de kinderen al doende kennis verwerven.
Van Afval naar Grondstof is een leskist waarbij de leerlingen worden uitgedaagd om de afvalberg zo klein mogelijk te krijgen.
Buitenbeestjes, een leskist voor de onderbouw en vol materiaal om op zoek te gaan naar kleine beestjes in de schoolomgeving.
Levenscyclus, een leskist over de metamorfose van insecten en andere kleine dieren
Het Groente- fruitspel en het Smaakspel, twee doosjes met kaarten
Moestuinieren met leerlingen, een kaartenbak met gelamineerde instructiekaarten voor leerlingen die in de schooltuin groenten gaan zaaien of uitpoten.

Vernieuwd zijn:

De leskist Vogels kijken heeft een nieuwe lesopzet voor één middag

Materiaallevering ‘Natuur ín de klas’

Uitgangspunt is dat natuur in klas komt. Het natuurlijk materiaal zoals een mais- of tomatenplant, wordt op school bezorgd. U hoeft, op een enkele uitzondering na, niets in te leveren. De bijbehorende informatie, links naar films en lessuggesties vindt u op de website: http://www.cnmehellendoorn.nl/ onder downloads.
Omdat wij deze bestellingen tijdig moeten plaatsen willen wij hiervoor de inschrijvingen graag vóór 9 september ontvangen.

Excursies; Er op uit

Met een groep leerlingen kunt u een diverse bedrijven, instellingen en bezienswaardigheden bezoeken. Wij hebben ze voor u op een rijtje gezet, het contact met de instantie moet u zelf leggen. De deelnemende instantie is en blijft zelf verantwoordelijk voor haar inbreng. Afspraken over tijden en eventuele onkosten e.d. regelt u buiten het CNME om.

Uitleen van andere materialen, vragen en wensen

Het centrum beschikt naast leskisten ook over een collectie opgezette dieren en extra materialen. Dit voor leerlingen die een spreekbeurt verzorgen, of de school denkt meer materiaal nodig te hebben.
Lenen van dit extra materiaal is voor de basisscholen en leerlingen in de gemeente Hellendoorn gratis. Voor andere gebruikers wordt een kleine vergoeding of een vrije gift gevraagd.
Het beste kunt u hiervoor via de mail een afspraak maken. Wij kunnen dan tijd en ruimte voor u vrijmaken.

Dieren in de woonomgeving

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39, 40 en 41.

Nieuw: Leskist: Eekhoorn

Dieren in de woonomgeving

Leskist voor groep 1 t/m 3 | Het hele jaar | € 3,50

De eekhoorn is regelmatig waar te nemen in bos of park nabij de woonomgeving. De leskist biedt achtergrondinformatie voor de leerkracht en opdrachten voor leerlingen waarbij al doende hun kennis wordt verworven en vergroot. De opdrachten kunnen buiten in een circuitvorm worden aangeboden.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek over eekhoorns
- fantasie boek
- opgezette eekhoorn
- handpop eekhoorn
- 8 houten opdrachtborden
- 14 opdrachtkaarten

Leskist: Egels

Dieren in de woonomgeving

Leskist voor groep 1 t/m 5 | Lente, zomer, herfst | € 5,-

Egels zijn zoogdieren die in de avond en nacht rondscharrelen rond de school en in tuinen.
Kinderen leren over de leefwijze en het leefgebied van egels.
Wat is de levenscyclus en wat de jaarcyclus van de egel? Wat eet en drinkt de egel?
De egel is een nachtdier, maar er zijn meer nachtdieren. Hoe komt de egel en hoe komen andere dieren de winter door? Kan de egel daarbij geholpen worden?

Inhoud leskist:

- instructiemap
- opgezette egel
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- te kopiëren werkboekjes voor onder- en middenbouw
- opdrachtencircuit met 11 opdrachten en veel concreet materiaal

Leskist: Mollen

Dieren in de woonomgeving

Leskist voor groep 4 t/m 7 | Het hele jaar | € 3,50

Wat een molshoop is weten kinderen doorgaans wel, maar over het dier dat onder de grond leeft, is veel te vertellen. Hoe graaft hij zijn gangen en wat ontdek je als je een gang openlegt? Wormen

als voedsel, daar valt ook veel aan te ontdekken. Mollen vangen, verjagen of hun gang laten gaan? Dilemma's waarbij elke leerling een eigen mening mag hebben.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- een opgezette mol
- de vacht van een mol
- onderzoeksmateriaal als schepjes en vergrootglazen
- mollenklemmen

Leskist: Vleermuizen

Dieren in de woonomgeving

Leskist voor groep 5,6,7 Lente, zomer, herfst € 4,00

In de avondschemering kunnen kinderen de vleermuis opmerken. Door mythen en ook door corona heeft het imago van de vleermuis een flinke deuk opgelopen. Maar dit vrij onbekend zoogdier is onschadelijk en zeker boeiend. Met het materiaal uit deze leskist ontdekken de leerlingen o.a. hoe vleermuizen kunnen vliegen, hoe ze met echolocatie hun voedsel vinden, over de verblijfplaatsen in de zomer en winter en hoe ze hun jongen verzorgen.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- batdetector met instructie
- verdroogde vleermuis
- vleermuizenkast
- blinddoek en hesje voor spel echolocatie
- harde ballen voor demonstratie
- posters

Leskist: de Boerderij

Dieren in de woonomgeving

Leskist voor groep 1 en 2 Het hele jaar € 5,-

Het doel van de leskist is de kinderen vertrouwd maken met het boerenbedrijf. De leskist biedt veel materiaal waarmee u kunt werken rond het thema de boerderij. De leerkrachtmap biedt veel activiteiten op diverse terreinen: spel, muziek, voorbereidend rekenen, lezen en diverse taalactiviteiten. Een bezoek aan een boerenbedrijf is een waardevolle aanvulling bij deze leskist.

Inhoud leskist o.a.:

- instructiemap
- verkleedkleren als overalls, klompen, boerenzakdoeken
- boerderijpuzzels; makkelijk en moeilijker
- handpoppen
- houten speelboerderij met spelmateriaal
- boerderijdieren met kleine tractors voor in de hoeken
- paardenleidsels voor bij het buitenspel

Er op uit: Naar de boerderij

Dieren in de woonomgeving

Excursie naar een boerderij	Het hele jaar Gratis

Een aantal boerenbedrijven in onze gemeente is bereid een klas kinderen te ontvangen. U regelt dit zelf met de boer/boerin. Het gaat om de volgende bedrijven:

- De familie Heuven, Raamsweg 23, 7448 PW Haarle heeft een melkveebedrijf en wil groepen van de basisschool uit Haarle ontvangen, eventueel ook groepen van andere scholen. Tel. 0548-595287 of 0613910925
- De familie Beumer, Ekkelweg 2, 7447 ST Hellendoorn heeft een melkgeitenbedrijf. In februari maart/ juni/november zijn er lammeren. Tel. 0548-681 581 / 061366509.
- De familie Hulsman, Hexelerweg 33, 7441 PB Nijverdal heeft een melkveebedrijf. Januari/februari is er het meest te zien/doen. Tel. 0548-61 8820.
- De familie Ekkel, Hammerweg 18, 7447 SM Hellendoorn wil kinderen van de school uit de buurt van Marle ontvangen. Zij hebben een varkensbedrijf. Tel. 0548-6818 37
- De familie van Lenthe, Esweg 29, 7688 RA, Daarle heeft een zorgboerderij met groentetuin en ook vleeskalveren, paarden, enz. Tel.: 0546-698 444 / 0646574877

Er op uit: Dierenambulance

Dieren in de woonomgeving

Excursie dierenambulance Twente.	Prijs bij aanvraag

Een spannende en leerzame praktijkles waarbij de leerlingen kennis maken met het werk van de dierenambulance.
Een medewerker legt uit wat er met de gevonden en gewonde dieren gebeurt en waarom het belangrijk is dat de dierenambulance er is.
Natuurlijk mogen de kinderen ook een kijkje nemen in de dierenambulance.
Aanmelden en informatie
via dierenambulancetwente@ziggo.nl

Leskist: Schapenwol

Creatief omgaan met natuurlijk materiaal

Leskist voor groep 4 t/m 8	Het hele jaar € 7,50

Kinderen maken bij deze leskist kennis met de herkomst en verwerking van wol: natuur, techniek en erfgoed. Daarnaast biedt het materiaal de gelegenheid om creatief aan de slag te gaan. In plaats van lange beschrijvingen is gekozen voor veel foto's en inspirerende afbeeldingen.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- een schapenvacht, ruwe ongesponnen wol, 4 kaardenborstels, spintollen, breinaalden, punnikklosjes, en alle materiaal om nat te vilten.

Insecten en bodemdiertjes

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39, 40 en 41

Nieuw: Buitenbeestjes en Levenscyclus

Leskist: Buitenbeestjes

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 1 en 2 Lente en zomer € 5.--

Kevertjes, wormen, slakken, kinderen zijn verwonderd als ze kleine beestjes vinden en komen het trots laten zien. De leskist buitenbeestjes sluit daaropaan, en geeft antwoord op bestaande vragen en lokt uit tot verdieping.
In deze kist vindt u een leerkrachtmap met aanwijzingen om buiten bodemdiertjes en andere insecten te zoeken, alle materialen de nodig zijn om de diertjes op te vangen, te observeren en mee te nemen in het lokaal.
Per diertje een weersbestendige kaart met korte informatie en aandachtspunten om de leerlingen beter te laten observeren. De inhoud hiervan is afgestemd op leerlingen uit groep 1 en 2.
Voor verdieping is er een serie van 9 boeken toegevoegd, samen met werkbladen, waardoor de kist ook goed ingezet kan worden in de middenbouw.
De leskist 'Levenscyclus' kan aanvullend zijn als verdieping of verbreding.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- map met informatiekaarten en vragen per diertje
- map met 5 zoekkaarten 'Bodemdiertjes'
- map met talige opdrachten en puzzels
- 3 terrariumbakken met deksel
- wormenbak met houten deksel en schoonmaakborstel
- serie informatieve boeken, steeds over één diertje
- het bijzondere beestjesboek door Juval Zommer
- diverse mini-insecten
- handpop vlieg
- loeppotjes
- lepels
- glazen plaatjes
- petrischaaltjes
- plantensproeier

Leskist: Levenscyclus

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 1 t/m 6 | Lente en zomer | € 5,00

De ontwikkeling van rups naar vlinder is vast bekend. Maar de larve van een lieveheersbeestje, die vaak op dezelfde plant te vinden is, wordt vaak niet herkend. En er zijn meer dieren die een gedaanteverandering ondergaan.
In deze leskist vindt u van aantal insecten en bodemdieren, maar ook van de kikker/pad, minimaal 4 levensfasen: het eitje, de larve en het uiteindelijke imago. Alles uitgevoerd in prachtige drie dimensionale miniaturen.
De levensfases van negen dieren zitten per soort in een plastic bakje met op de bodem een foto van de fases. Bij elk diertje is een kaart toegevoegd met daarop de ontwikkeling en wetenswaardigheden.

Inhoud leskist: bakjes met daarin de ontwikkeling van

- de dagvlinder
- de honingbij
- de kikker
- de libelle
- het lieveheersbeestje
- de mier
- de mug
- de regenworm
- de slak
- 9 educatie kaarten
- werkbladen woordenschat en antwoordkaarten.

Leskist: Lieveheersbeestjes

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 1,2 en 3,4 (5) | Lente, zomer | € 3,50

Jonge kinderen reageren altijd blij als ze een lieveheersbeestje vinden. Samen met de kinderen gaat u buiten de beestjes zoeken. Een aantal gaat mee in de klas en al kijkend en pratend komen de kinderen te weten wat lieveheersbeestjes eten, waar ze eitjes leggen, dat uit het ei eerst een larve komt die in een pop verandert en dan als een kevertje eruit kruipt. De pootjes van het insect worden geteld, de vleugels onder het schild ontdekt. Wat de kinderen opmerken wordt op eenvoudige werkbladen of in een werkboekje vastgelegd.

Inhoud leskist (groep 1 t/m 4) o.a.:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- loeppotjes, petrischaaltjes
- zoekkaarten

De kist met spelmateriaal (groep 1 en 2)

- prentenboeken
- maskers, voelsprieten, insectenpetjes
- rood-witte pantoffels
- en ander spelmateriaal voor in de speelhoek

Leskist: De honingbij

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 5 en 6 | Lente en zomer | € 4.50

Er zijn heel veel soorten bijen; de honingbij is bekend door de honing die de imker uit de bijenkast haalt. Hoe leeft een bijenvolk, wat zijn de taken van de bijen? Wat doet een imker en welke spullen gebruikt hij/zij?
Bijen leveren honing, maar zorgen ook voor bestuiving van vruchtbomen en gewassen, net als andere bijen zoals hommels en solitaire bijen. Waar leven deze bijen en hoe kunnen wij ze helpen?

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- zoekkaart bijensoorten
- een bijenkast met meerder soorten raten
- de materialen die de imker gebruikt
- een vergroot model van de honingbij
- twee posters

Er op uit: De bijenstal

Insecten en bodemdiertjes

Bijenstal de Jipkesbelt | Lente en zomer

De bijenhouders vereniging Nijverdal-Hellendoorn beschikt over een eigen bijenstal, 't Immenschoer, op het volkstuinencomplex op De Jipkesbelt in Hulsen. Binnen kunnen kinderen door een glazen wand het bijenvolk bekijken en ontdekken waar de koningin zich bevindt. En een imker kan veel vertellen over het houden van bijen. Bij goede weersomstandigheden vliegen de bijen af en aan.

Coördinator: Dhr. D. Slot, tel 0548 616604
https://nijverdalhellendoorn.bijenhouders.nl/

Leskist: Slakken

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 1 t/m 4 | Lente, zomer, | € 3,50

Als u de leskist reserveert tussen april en september, ontvangt u met het geleverde materiaal een aantal slakken in een terrarium. Omdat slakken zo rustig bewegen, hebben kinderen alle tijd om ze te observeren. Hoe komt hij vooruit? Waarom hebben slakken een huisje?
Inhoud leskist:

- instructieboekje
- informatieve boeken en zoekkaarten
- een terrarium
- plantenspuit
- vergrootglazen
- plaatjes van plexiglas en handloepen

Leskist: Spinnen

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 1 t/m 5 | Herfst | € 3,50

Bang voor een spin? Vast niet meer na het zoeken en observeren van de spinnen in een terrarium. De activiteiten en lessuggesties zijn onderverdeeld in onderbouw en middenbouw.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- een terrarium
- loeppotjes, petrischaaltjes
- zoekkaarten spinnensoorten
- plantenspuit,
- een decoratief spinnenweb
- handpoppen spinnen

Leskist: Wandelende takken

Insecten en bodemdiertjes

Leskist voor groep 5 en 6 | Het hele jaar | € 3,50

De wandelende tak komt niet voor in onze woonomgeving, maar is goed te observeren in een terrarium. De kinderen verzorgen de dieren en zoeken voedselplanten. In de instructie map vindt u werkbladen over de ontwikkeling en leefwijze. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de verdediging van zowel de wandelende tak als andere insecten door zich onzichtbaar te maken.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief kinder-/jeugdboek
- terrarium met wandelende takken
- onderzoeksmateriaal als petrischaaltjes, handloepen

Natuur ín de klas: Vlinders

Insecten en bodemdiertjes

Groep 1 t/m 8 | juni | € 15,-

Koolwitjes die in de klas uit de pop komen, boeiend om naar te kijken. Interessant is de metamorfose van ei, rups-pop-vlinder. Via het CNME kunt u een kweekpakket met eitjes, rupsen en poppen bestellen.

De gedaanteverandering tijdens de ontwikkeling tot een vlinders vormt een aanleiding voor de leskist Levenscyclus. Op de site van de vlinderstichting vindt u lessen voor groep 1 t/m 8:
https://www.vlinderstichting.nl/koolwitjes-in-de-klas/lesmateriaal
Voor scholen die voor het eerst een rupsensetje aanvragen, hebben we nog een (beperkt) aantal vlinderkasten staan.

Vogels in de woonomgeving

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39, 40 en 41.

Nieuw: de koekoek en vogels kijken

Leskist: De Koekoek

Vogels in de woonomgeving

Leskist voor groep 4 t/m 8 | Het hele jaar | € 3,50

De koekoek is een vogel die opvalt door zijn roep. Bijzonder is de manier waarop de koekoek zorgt voor nageslacht. In meerdere nesten van andere vogels legt de koekoek steeds één ei. De jonge koekoek verdringt alle concurrentie en vraagt het uiterste van zijn zorgzame pleegouders.

Inhoud leskist:

- een opgezette koekoek
- instructiemap
- USB-stick met filmbeelden en geluidsfragmenten
- informatief fotoboek

Leskist: Vogels kijken

Vogels in de woonomgeving

Leskist voor groep 5 en 6 | Het hele jaar | € 5,00

Vogels zijn het hele jaar door te observeren, in de winter als u met de leerlingen de vogels voedt, of in het voorjaar als ze nesten maken en actief zijn om hun jongen te verzorgen. De leskist biedt lesmateriaal voor minimaal één lesuur waarbij de leerlingen in een roulatiesysteem aan drie opdrachten werken: een opgezette vogel observeren aan de hand van een vragenlijst, in tweetallen vogelgeluiden beluisteren en herkennen, en door verrekijkers vogels observeren.

Inhoud leskist:

- instructiemap en verdiepingsopdrachten
- observatiekaarten
- klemborden
- verrekijkers
- zoekkaarten
- vogelgidsen
- 4 tot 6 opgezette vogels in kistje van plexiglas

Leskist: Uilen

Vogels in de woonomgeving

Leskist voor groep 4 t/m 8	Het hele jaar	€ 5,00

De vier opgezette uilen, waarvan één de prooi nog in de bek heeft, maken de kinderen direct al nieuwsgierig. De leerlingen gaan uilenballen onderzoeken en vinden waarschijnlijk botjes van prooidieren. Aan de hand van het leerlingwerkboek kan vastgesteld worden welk dier is opgegeten. In de werkboekjes aandacht voor de voedselketen en het leven van de kerkuil.

Inhoud leskist:

- opgezette kerkuil, ransuil, steenuil en bosuil.
- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- leerling werkboek over de kerkuil
- 24 braakballen, met pincetten en borstels voor onderzoek

Natuur in de klas Eieren

Vogels in de woonomgeving

Eierproject groep 1 en 2	31 maart	€ 5,-

U ontvangt een doos met eieren van verschillende soorten kippen. Hoe kleiner de kip, hoe kleiner het ei.

Bijbehorende opdrachten vindt u op de website van het CNME. De proefjes gaan o.a. over de sterkte van de schaal, onbevruchte eieren die we eten, en bevruchte eieren waar een kuiken uit kan komen. Hoe ziet een vers gelegd ei er van binnenuit? En wat gebeurt er in het ei terwijl de kip broedt?

Vegetatie in de woonomgeving

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39, 40 en 41.

Nieuw: Moestuinieren en Stoepplantjes

Kaartenbak Moestuinieren

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 6 t/m 8 — April tot juli € 3,50

Een kaartenbak met prachtig geplastificeerde kaarten die bijna onmisbaar is voor een school met een moes/bloementuin.
In een houten kistje zitten 50 mooie en heel praktische geplastificeerde kaarten van A4 formaat.
Deze kaarten bevatten:

- Informatie over 50 verschillende groenten, kruiden, eetbare bloemen en klein fruit.
- Alle informatie die je nodig hebt bij het zaaien of planten, de verzorging en het oogsten, in korte zinnen, steeds één gewas per kaart.
- Veel educatieve tips en weetjes. De leerlingen kunnen er zelf mee aan de slag.
- Uitleg over allerlei begrippen die te maken hebben met tuinieren.

Stoepplantjes

Natuur ín de klas

Groep 1 t/m 8 — Lente, zomer en herfst € 7,50,-

Tussen de stoeptegels groeien allerlei plantjes waar we meestal aan voorbijlopen.
Soms staan die wilde plantjes in de weg, maar vaak niet. Dan is het fijn als ze blijven staan. Deze wilde plantjes, die vanzelf groeien, zijn belangrijk voor de afkoeling en biodiversiteit en ze spelen een rol in de natuur. Veel mensen het slordig staan, al dat 'onkruid' dat zomaar vanzelf groeit. Maar toch zijn deze planten het bekijken waard.

Het materiaal ook goed te gebruiken samen met de leskist ‘Bloemen sparen, bloemen drogen’. Dit materiaal helpt om de kinderen er attent op de planten die spontaan ontkiemen. Wat groeit er eigenlijk, is het waar dat daar allerlei beestjes van leven en kunnen die stoepplantjes goed tegen het veranderende klimaat?

Het materiaal dat u ontvangt (en behoudt)

- een handleiding voor de leerkracht,
- werkbladen voor elke groep,
- een kleurboek,
- plantenprikkers en stoepkrijtjes

Leskist: Bloemen sparen en drogen

Vegetatie in de woonomgeving

Leskist voor groep 5 t/m 8 Lente, zomer, herfst € 4,-

Buiten gaat u met de leerlingen op zoek naar bloemen en planten, die voorzichtig geplukt worden. In de klas worden de bloemen in de glazen buisjes geplaatst. De leerlingen gaan aan de hand van verschil in kleur en vorm, met behulp van de opzoekgidsen en zoekkaarten, de bloemennamen opzoeken. In de bloemenpersen kunnen de kinderen bloemen drogen en leren ze hoe ze een herbarium kunnen maken. In de herfst biedt het materiaal uit de kist mogelijkheden om de mooi gekleurde bladeren te drogen.
Gedroogde bloemen of bladeren zijn ook goed te gebruiken bij een creatieve opdracht, waarbij mooie kunstwerken kunnen ontstaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- kist met vaasjes voor bloemen
- jeugdflora's met beschrijving van veel bloemen
- loepjes
- 15 bloemenpersen
- meerdere planten- en bloemengidsen

Leskist: Bomen

Vegetatie in de woonomgeving

Leskist voor groep 6 t/m 8 Lente, zomer, herfst € 4,-

Wat een boom is, weet elk kind, maar over bomen kun je aan de hand van deze leskist veel te weten komen. Wat voor boom is het? Hoe kun je dat ontdekken, hoe bloeit de boom en zijn eikels en kastanjes zaden? Waarmee voedt de boom zich en kun je de sapstroom beluisteren? Al onderzoekend ontdekken de leerlingen de antwoorden.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- lesbrief: 'Mijn eigen boom' en opdrachtkaarten
- stethoscoop
- gezelschapsspelen
- zes tassen met daarin:
  - boomhoogtemeter
  - boomdiktemeter, meetlint
  - zoekkaarten bomen en hun vruchten

Leskist: Paddenstoelen

Vegetatie in de woonomgeving

Leskist groep 1,2 (3.4) Herfst € 3,50

De leskist is ontwikkeld voor jongste kleuters. Kinderen krijgen oog voor de paddenstoelen die in de nazomer te vinden zijn en leren er zorgvuldig mee om te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- platenboeken
- informatieve kinderboeken
- een paddenstoelencircuit met opdrachten
- paddenstoelen van papier-maché
- lotto's en puzzels
- Voor groep 3 en 4 zijn er lessen en buitenopdrachten

Natuur ín de klas: Bloembollen

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 1 t/m 5 13 januari € 7,50

In de winter groeit en bloeit er weinig, zowel in de klas als er buiten.
Met de bloembollen aan het begin van het nieuwe jaar, komt de lente al een beetje in de klas. U ontvangt drie verschillende soorten bloembollen in aarde, die in de klas zullen gaan bloeien. Voor een sierpot zorgt u zelf.
Op de website van het CNME-Hellendoorn vindt u de lesbrieven over de groeiwijze van de bollen en knollen.

Natuur ín de klas: Voorjaarstakken

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 1 t/m 8 31 maart gratis

In iedere methode wordt wel aandacht besteed aan takken en knoppen. Daarom stellen we jaarlijks een pakket van diverse takken samen met takken van de paardenkastanje, plataan, es, linde, els en beuk.

De afdeling openbaar groen van de gemeente levert de takken. Het leerlingwerkboek 'Takkenwerk' kunt u downloaden van de website.

Natuur ín de klas: Kamerplanten

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 4 t/m 8 sept. jan. en maart € 25,-

Groene planten in de klas zijn goed voor de luchtkwaliteit en de luchtvochtigheid. Ze verminderen stress en verhogen het gevoel van welzijn.
U krijgt drie keer in het jaar twee planten. De planten worden door de leerlingen verzorgd en na verloop van tijd kunnen de leerlingen ze stekken of delen.
De lessen over deze planten, variërend in aanbod, waaronder in ieder geval de lidcactus en de graslelie, vindt u op de website.

Natuur ín de klas: Maisplant

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 5 en 6 sept./okt. € 2,50

Mais groeit veel in onze omgeving. In veel producten wordt maïs verwerkt, is het waar dat je er zelfs brandstof van kunt maken?
Van het CNME ontvangt u twee maisplanten, geleverd in een gele katoenen zak, samen met eetbare maiskolven en een ander maisproduct. Op de website van het CNME-Hellendoorn vindt u de lesbrief.
Wilt u na afloop de gele zak weer inleveren? Wij kunnen hem het jaar erna hergebruiken.

Natuur ín de klas: Bonen

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 4 en 5 10 maart gratis

Bonen zijn behalve gezond, uitermate geschikt om goed te bekijken.
Er valt veel te ontdekken wat betreft de vorm, geur, grootte, textuur, kleur en gewicht van de boon. Ook de binnenkant wordt onderzocht: de boon bestaat uit een beschermende laag, een kiempje, en twee zaadlobben. De leerlingen krijgen een boon om te planten en te verzorgen.
In de zending zitten voldoende bonen voor alle kinderen. De handleiding en werkbladen vindt u op de website. U zorgt zelf voor voldoende jampotten en koffiefilters.

Natuur ín de klas: Floralia

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 6 14 april € 1,40 per stek

Floralia, is vernieuwd; er is nieuw leerlingenmateriaal met eigentijdse illustraties. Dus ook een nieuwe naam: Geraniums, welke stek wint de 1e plek?
Maar de opzet is net als elk jaar: de leerlingen kweken geraniumstekken op tot bloeiende planten' een wedstrijd tussen leerlingen en tussen scholen.
Voor reserveren: Ga naar Geraniums, welke stek wint de 1e plek?

Geraniums, welke stek wint de 1e plek

Vegetatie in de woonomgeving

Groep 6 14 april € 1,40 per stek

Leerlingen kweken geraniumstekken op tot bloeiende planten.

Een jaarlijkse wedstrijd met nieuwe titel en nieuwe werk- en instructie en informatie bladen.
Jonge geraniumstekken worden uitgedeeld aan de leerlingen van groep 6 met de opdracht: kweek deze stek in een paar maanden tijd op tot een mooi bloeiende plant.
Een deskundige jury bezoekt daarna scholen, waar al de planten staan en bepaalt welke twee planten een prijs verdienen. De winnende planten van de diverse scholen worden tentoongesteld, en dan is er de prijs voor de leerling die de allermooiste plant heeft opgekweekt.
Over data en werkwijze wordt u uitvoerig geïnformeerd.

Er op uit: Boomfeestdag

Vegetatie in de woonomgeving

Voor groep 7 en 8 Woensdag 16 nov. 2023

Dat kan 16 november zijn, maar de gemeente mag ook een andere dag kiezen in pootseizoen.
Op de boomfeestdag in de gemeente Hellendoorn, nodigt de gemeente een school uit om met de 7e en/of 8e groepers jonge bomen te poten.
Voor de betrokken kinderen een blijvende verbondenheid met een groep bomen.
Op de website https://www.boomfeestdag.nl/ staan voor alle scholen jaarlijks andere lessen en werkbladen, die u kunt downloaden.

Ontdekken van de biodiversiteit

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39, 40, 41, 42, 47, 49 en 56.

Leskist: Kabouterplezier

Biodiversiteit

Groep 1 t/m 3 Lente, zomer, herfst € 7,50

Bij deze leskist maakt u een keuze uit 15 opdrachten rond de onderwerpen: het weer, vogels, planten, bloemen, bladeren, bosvruchten. Bij de opdrachten wordt een beroep gedaan op creativiteit, voldoende beweging, fijne motoriek en ontdekken. Spelenderwijs wordt de kennis, belangstelling en nieuwsgierigheid t.a.v. de natuur vergroot.
Tien gekleurde houten kabouters markeren de plaats van een opdracht. Bij elke kabouter voert een groepje van 4 tot 5 kinderen een natuuropdracht uit. Begeleiding door volwassenen of 8e-groepers is noodzakelijk .
De leskist 'Kabouters zijn buiten' heeft dezelfde opzet, maar heeft andere opdrachten. Zo voorkomt u dat de leerlingen tijdens de kleuterperiode twee keer dezelfde opdrachten krijgen.

Inhoud leskist:

- grote houten kabouters
- instructiemap
- kaboutermutsen in diverse kleuren, zodat groepen kinderen goed te onderscheiden zijn.
- opdrachtkaarten
- alle materialen voor het uitvoeren van de opdrachten.

Leskist: Buiten kijken

Biodiversiteit

Leskist groep 1 t/m 4 Lente, zomer, herfst € 4,-

De schoolomgeving biedt veel mogelijkheden om op verkenning uit te gaan. De leskist 'Buiten kijken' bevat veel materialen om de schoolomgeving te verkennen. Er zijn zeven verschillende thema's, bij elk thema is een lesbrief met een beschrijving over de werkwijze en welke materialen uit de kist u daarbij het beste kunt gebruiken.

De thema's zijn:

- zintuigen
- het weer
- de bodem
- kleine beestjes
- wilde planten
- vogels
- kabouterpad

Leskist: Kabouters zijn buiten

Biodiversiteit

Groep 1 t/m 3 — Lente, zomer, herfst — € 7,50

Bij deze leskist maakt u een keuze uit 15 opdrachten rond de onderwerpen: het weer, vogels, planten, bloemen, bladeren, bosvruchten. Bij de opdrachten wordt een beroep gedaan op creativiteit, voldoende beweging, fijne motoriek, ontdekken en spelenderwijs wordt de kennis, belangstelling en nieuwsgierigheid t.a.v. de natuur vergroot.

Tien gekleurde houten kabouters markeren de plaats van een opdracht. Bij elke kabouter voert een groepje van 4 tot 5 kinderen een natuuropdracht uit.
Begeleiding door volwassenen of 8e-groepers is noodzakelijk .
De leskist 'Kabouterplezier' heeft dezelfde opzet, maar heeft andere opdrachten. Zo voorkomt u dat de leerlingen tijdens de kleuterperiode twee keer dezelfde opdrachten krijgen.

Inhoud leskist:

- grote houten kabouters
- instructiemap
- kaboutermutsen in diverse kleuren, zodat groepen kinderen goed te onderscheiden zijn.
- opdrachtkaarten
- alle materialen voor het uitvoeren van de opdrachten en kleurige zakken.

Rugtassen voor bos- en veldopdrachten

Biodiversiteit

Groep 5 t/m 8 — Lente, zomer, herfst — € 5,-

De rugtassen bieden mogelijkheden om op onderzoek uit te gaan in het buitengebied. Het CNME heeft 8 rugtassen, met in elke rugtas onderzoeksmateriaal voor een groep van 4 kinderen. Daarnaast is er een rugtas voor de leerkracht met daarin sets opdrachtkaarten, aanwijzingen en materiaal dat u kunt inzetten. U bepaalt zelf het onderzoeksgebied en de route die de leerlingen lopen of fietsen. Afhankelijk van seizoen en locatie maakt u een keuze uit de opdrachtkaarten.

Inhoud elke rugtas:

- twee sets zoekkaarten
- verrekijker
- boomhoogtemeter en meetlint van 20 meter
- 4 loeppotjes, 4 opzetloepen
- 2 insectenzuigers
- schepje
- klembord

Er op uit: Het Speelbos

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Alle leeftijden | Het hele jaar

Naast Buitencentrum Sallandse Heuvelrug ligt een speelbos van Staatsbosbeheer. Volg de eekhoorntjes in het bos en je vindt allerlei leuke dingen om te klimmen te klauteren en te schommelen.
Een tocht langs kuilen, geulen, hellingen, bruggen en burchten. Bomen. Je kruipt door de tunnels als een das.
De route door het speelbos is extra leuk met het opdrachtenboekje van Joep 4 -8 jaar en Jonas 8 – 12 jaar de eekhoorn! Zet je zintuigen op scherp en bekijk, beluister en voel het bos.
Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Dierenvriendjespad

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Groep 1, 2 en 3 | Hele jaar

Kom je ook spelen in de natuur? Samen met de Dierenvriendjes van Staatsbosbeheer ga je op ontdekkingstocht en beleef je avonturen op de Sallandse Heuvelrug. Je krijgt een spel mee met een aantal opdrachten. Zoek met de kleurenwijzer naar takjes voor een vogelnest, loop als een eend of spring als een kikker. Kwaak, kwaak!
Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Hulpboswachter

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Groep 4 t/m/8 | Hele jaar

Per groepje leen je een rugzak met o.a. verrekijker, kompas en het hulpboswachtershandboek met opdrachten. Elke hulpboswachter krijgt een logboek, het logboek mag je houden.
Met het hulpboswachtershandboek en tas vol met gadgets ga je op pad. Boswachter Bart laat je in dit handboek zien welke zes stappen jij moet doen om de Boswachter Academie te halen.
Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: NatuurWijs

biodiversiteitB

Alle groepen

Hele jaar

Wil je ook samen met je klas tot over je oren in het groen? De focus van de activiteiten van NatuurWijs ligt op hart, hoofd en handen: Kinderen beleven de natuur.
Natuurbeleving gaat hier hand in hand met het opdoen van basiskennis over natuur, spelen in en zorgen voor natuur. De activiteiten zijn opgezet volgens de nieuwste didactische ontwikkelingen. Het programma sluit aan bij het natuurgebied, de kinderen en de lessen op school.
Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Op pad een natuurgids/boswachter

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Alle groepen

Hele jaar

Ga als klas mee met een natuurgids/boswachter en ontdek samen de natuur. De Sallandse Heuvelrug biedt bergen aan natuur en avontuur. Ga bijvoorbeeld op zoek naar sporen van dieren, ontdek welke bomen en planten voorkomen in het bos en op de heide. Hoe is de Sallandse heuvelrug eigenlijk ontstaan? Zomaar een greep uit de thema die aan de orde kunnen komen. In overleg maken we een programma dat aansluit bij uw wensen. Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Kabouterpad

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Groep 1 en 2

Hele jaar

Wist je dat hier in de buurt kabouters wonen? Tenminste, dat denken we, want overal zie je kaboutersporen. Kleine voetafdrukken in het zand, wielsporen van een kruiwagentje, geplet gras van een middagdutje. Kaboutermannetjes en kaboutervrouwtjes zijn erg ijverig en behulpzaam en de hele dag druk in de weer. Waarmee? Als je het kabouterpad loopt kom je daar vanzelf achter. Vergeet onderweg niet te zoeken naar kaboutersporen! En met een beetje geluk kom je een echte kabouter tegen. Informatie: 0548-61 27 11
buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Bolderkar ‘geheimen van het bos’

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Groep 4, 5 en 6 — Het hele jaar

Ontdek de geheimen van het bos. Een leuk en leerzaam programma. Onder begeleiding van een vrijwilliger van Staatsbosbeheer gaat de groep op pad met een bolderkar vol opdrachten. De opdrachten variëren van het zoeken van bodemdieren tot het maken van natuurkunst. In kleine groepjes (maximaal 6 kinderen) gaan de kinderen aan de slag. Met de bolderkar ontdek, beleef en verken je de natuur op een speelse manier. Informatie: 0548-61 27 11 buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Werken in de natuur

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Groep 6, 7 en 8 — Van september tot maart

Help een ochtend of een middag, met boompjes zagen en trekken op de hei. Wanneer we niets zouden doen groeien op de heide binnen de kortste keren allerlei bomen. En we willen juist graag dat de heide met al de planten en dieren die daar bij horen blijft bestaan. Informatie: 0548-61 27 11 buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Er op uit: Wensen en ideeën….

Biodiversiteit - aanbod Staatsbosbeheer

Alle leeftijden — Hele jaar

Natuurlijk maken wij met alle plezier buiten en/of binnenprogramma aangepast aan uw wensen en ideeën. Informeert u gerust naar de mogelijkheden. Tel 0548-61 27 11 buitencentrumsallandseheuvelrug@staatsbosbeheer.nl

Voeding

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
34, 39, 40, 41 en 44.

Leskist: Van tarwe naar brood

Voeding

Leskist groep 1 t/m 6 Het hele jaar € 7,50

Met de middelen uit de leskist kunt u in de klas een brood bakken. Daarnaast is er aandacht voor diverse graansoorten, met de vijzel en zeef kunnen de kinderen graankorrels stampen, zodat meel overblijft.
Werken met deze kist is goed te combineren met een bezoek aan molen 'De Hoop' in Hellendoorn.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- broodbakmachine
- pak broodmix van molen De Hoop
- bakkersmuts en schort
- diverse soorten graan
- tarwe-, rogge-, gerst- en haveraren
- vijzel en zeef

Leskist: Pannenkoeken bakken

Voeding

Leskist voor groep 1 en 2 Het hele jaar € 5,-

Pannenkoeken is lievelingseten voor veel kinderen, maar weten ze welke producten er nodig zijn om een pannenkoek te maken? Waar komen meel, melk, en eieren vandaan? Met het materiaal uit de kist kunnen de leerlingen tarwekorrels malen, ontdekken ze hoe de koemelk in een melkpak belandt en komen ze veel te weten over de kip.
Het project sluit u af door samen met de kinderen in de klas pannenkoeken te bakken.
Inhoud leskist:

- instructiemap en kijkplaten
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- elektrische kookplaat
- gourmetstel met kleine pannetjes
- tarwehalmen, graanmolen en vijzel
- handpop kip en nep-ei
- koekenpan
- keukengerei: beslagkom, spatel, garde, zeef, lepel
- stappenplan voor het bakken

Leskist: Smaaklessen

Voeding

Leskist groep 1 t/m 8 | Het hele jaar | € 7,50

De smaaklessen zijn gebaseerd op een idee van tv-kok Pierre Wind. Door te proeven, te voelen, te ruiken en te kijken, verkennen kinderen hun eten. Op de website www.smaaklessen.nl vindt u aanvullende informatie die bruikbaar is voor het digibord.

Inhoud leskist:

- lerarenhandleiding per groep
- borden, bekers, bestek
- schaaltjes
- keukenbenodigdheden als weegschaal, rasp, mesjes snijplank, citroenpers, mesjes
- ovenwanten en blinddoek
- geur en kleurstoffen

Spelenderwijs over groenten, fruit en smaak

Voeding

Leskist groep 1 t/m 2 | Het hele jaar | Gratis

Twee doosjes met kaarten van A5 formaat.

Het groente en fruitspel heeft kaarten met heel veel soorten groenten en fruit.
Het smaakspel bevat kaarten met afbeeldingen van groente, fruit drinken, melkproducten, broodbeleg, snoep. Daarnaast kaarten over herkomst, granen en graanproducten, dieren en zintuigen.
Bij beide spelen zijn kaarten met suggesties voor gebruik.

Natuur ín de klas: Champignons

Voeding

Groep 4 t/m 6 | 23 september | € 6,-

Paddenstoelen horen bij de herfst en zijn mysterieus door de wijze waarop ze groeien.
Door champignons in de klas te kweken is het mogelijk de ontwikkeling te volgen. De kinderen maken zo op een leerzame manier de specifieke teeltwijze mee. Na vijf weken smullen de kinderen in de klas van de verse champignons.
Op de website van het CNME-Hellendoorn vindt u de bijbehorende lesbrief.

Leskist: Fairtrade

Voeding

Leskist groep 4 t/m 8 — Het hele schooljaar € 3,50

Via de materialen en de lesmap in de Fairtradekist ontdekken de leerlingen spelenderwijs waar hun voeding vandaan komt en maken ze kennis met eerlijke handel en Fairtrade keurmerken. De leden van de Stichting Fairtrade Hellendoorn zijn bereid een gastles te verzorgen.

Inhoud leskist:

- een instructiemap
- het Fairo-spel, leerling paspoort met opdrachten, dominospel, en rollenspellen
- klokhuisafleveringen: Eerlijke handel en Cacaoboeren en afleveringen Fairtradeschool
- fairtrade producten (ook om op te eten)

Natuur ín de klas: Tomaatjes

Voeding

Groep 4 t/m 7 — 10 mei — € 7,-

Voor kinderen is Pluktomaatje een educatief project, omdat ze zien hoe tomaatjes groeien en gekweekt worden.

De kinderen leren dat er verschillende soorten tomaten zijn, in welke landen ze groeien. Als je het hele jaar tomaten wilt eten, moeten ze in een kas groeien.
Kinderen komen te weten welke producten van tomaten gemaakt worden en waarom tomaten gezond zijn.
U ontvangt een tomatenplant met deels nog groene tomaatjes en een bakje met tomaatjes.

Natuur ín de klas: Aardbeien

Voeding

Groep 1 t/m 4 — 10 mei — € 8,-

Aardbeien zijn, doordat ze lekker ruiken, door hun rode kleur, maar vooral omdat ze zoet en sappig smaken, de lekkerste vruchten voor kinderen. Het leukste en het lekkerste zijn aardbeien die ze zelf verzorgd en geplukt hebben.
Na aanvraag ontvangt u een aardbeienplant en een bakje verse aardbeien.
Op de website van het CNME-Hellendoorn vindt u de lesbrief.

Leskist: Het lichaam

Lichaam en gezondheid

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
34 en 41.

Leskist: Lichaam; torso en organen

Lichaam en gezondheid

Groep 6 t/m 8 Het hele jaar € 7.50-

In 2021 schafte het CNME een nieuwe torso aan, waarvan de organen ongeveer de werkelijke grootte hebben. De organen in de borst en buikholte en de hersenen zijn uitneembaar en zeggen meer dan illustraties uit een boek. Daarnaast is er een verkleinde torso en vijf natuurgetrouwe modellen.
Op internet vindt u lesmateriaal, de torso is ook bruikbaar bij de lesmethode die de school gebruikt.

Inhoud leskist:

- een torso of romp met hoofd
- een kleine torso
- map met informatiebladen over alle lichaamsdelen en organen
- kleine modellen van oog, huid, hoofd/hersenen. tand/kies
- een aantal röntgenfoto's

Map: Buitenspelen

Lichaam en gezondheid

Groep 1 t/m 5 Het hele jaar € 3,50

Een map vol suggesties voor activiteiten met de bijbehorende materialen op het schoolplein; ruim 300 pagina's met ideeën rond diverse thema's, en richtlijnen om het buitenspel meer variatie en verdieping te geven. De map Buitenspelen biedt mogelijkheden om met weinig geld en weinig inspanning het buitenspel tot een rijke belevenis te maken.
Inhoud kist:

- Map 'Buitenspelen' met de hoofdstukken:
  - Spelvariatie door aanbod van materialen
  - Spelvariaties gebruikmakend van de indeling van de omgeving
  - Buitenspelen en spelletjes
  - Buitenactiviteiten die aansluiten bij thema's
  - Uitstapjes in de omgeving van de school
- Kaarten met per seizoen tien speeltips.
- Voor groep 1/2 een klapper met buitenspelsuggesties die aansluiten bij de thema's uit de methoden.

Nationale Buitenlesdag

Lichaam en gezondheid

Groep 1 t/m 8 4 april 2023

Leerkrachten in heel Nederland geven op deze dag buiten les. De kinderen hebben tijdens een buitenles eigenlijk niet eens door dat ze op dat moment aan het leren zijn.
Na aanmelding ontvangt de school de gratis de Buitenlesbundel, vol met uitgewerkte lessen en lesideeën.

Veel kinderen bewegen te weinig en het beweegaanbod is vaak beperkt. Een buitenles stimuleert beweging, is goed voor de gezondheid en heeft een positieve impact op het leerplezier en leervermogen van kinderen.
De buitenlesdag is een ideale manier om tijdens schooltijd beweging te stimuleren, onderwijsdoelen na te streven én het is ook nog eens heel leuk!
Aanmelden en aanvraag van de gratis Buitenlesbundel: https://buitenlesdag.nl

Sport- en speluitleen

Lichaam en gezondheid

Groep 1 t/m 8 Huurprijzen op website

Bij de 'Sport en Speluitleen' kunnen scholen diverse materialen lenen van maandag t/m vrijdag.

Denk aan lange springtouwen, stelten, twisterkleed, vier op een rij, de funslang (zie foto) rubber ringen, pionnen, diverse soorten ballen.
Voor het huren van de materialen wordt een geringe vergoeding gevraagd. De huurprijzen staan in de folder en op de website. Zie: https://www.hetravijn.nl/uitleen

Openingstijden werkdagen van 9.00 tot 15.00 (vrijdags tot 12.00 uur)
Tel: 06 – 11 21 83 54

Twente Uniek
R. Dieselstraat 36 7442 DR Nijverdal.

Water

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:

34, 39, 41, 47 48 49 en 54.

Leskist: Water - Kikkerpad

Water

Groep 1 t/m 4 | Lente en zomer | € 5,-

Bij het werken met deze leskist komen de kinderen spelenderwijs in aanraking met een aantal aspecten van water. Wat kan je met water doen? Waar wordt water voor gebruik? Ook het belang van schoon water voor mensen, planten en dieren komt aan bod.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- water-doe-circuit
- vraag/opdrachtkaarten
- het opdrachtencircuit kikkerpad
- grote en klein netten
- zoekkaart waterdiertjes

Rugtassen: In en om het water

Water

Groep 4 t/m 8 | Lente, (na)zomer | € 5,-

Wilt u met de klas waterdiertjes bekijken of ontdekken wat er in en rond het water zwemt, groeit en bloeit? De rugtassen ‘In en om het water’ lenen zich uitstekend voor een educatieve buitenspeurtocht.
Net als een leskist kunt u dit materiaal reserveren. Het CNME heeft zeven rugtassen, elk voor een groepje van vier leerlingen . Daarnaast is er een rugtas voor de leerkracht met aanvullend materiaal en opdrachtkaarten. Aan de hand van opdrachtkaarten gaan de leerlingen op onderzoek uit.

Inhoud van elke rugzak:

- zoekkaarten
- klembord met schrijfgerei
- witte waterbak
- zeefje, loeppotjes, lepels
- 2 glazen potten met deksel
- halve plastic fles en watten
- kompas
- schepje
- Bij elke rugtas horen 2 waterzeven

- Voor de groepen 7 en 8 is er extra materiaal waarmee leerlingen de waterkwaliteit gaan onderzoeken. Denk aan het onderzoeksformat, de pH-meting, Secchischijven, en tabellen om te zien welke planten en dieren wel/niet gedijen in vervuild water.

Natuur in de klas: van kikkerdril tot kikker

Water

Groep 1 t/m 4 maart/april gratis

Als u zich opgeeft voor dit project, krijgt u, zodra in de vijvers kikkerdril wordt gevonden een bericht. Een paar dagen later wordt het kikkerdril op school geleverd. U zorgt zelf voor een aquarium met daarin een grote steen of stuk hout, zodat de kleine kikkers een plek boven water heeft op het moment dat hij uit het water klimt.

In de klas kunnen de kinderen de ontwikkeling volgen van kikkerdril naar dikkopjes, visjes met poten en tenslotte kleine kikkertjes. Het project sluit u af met het vrijlaten van de kikkertjes/-visjes.
De gedaanteverandering tijdens de ontwikkeling tot kikker vormt een aanleiding voor de leskist Levenscyclus.
Het bijbehorende lesmateriaal kunt u downloaden van de CNME-website.

Gastdocent: Waterlessen

Water

Groep 7 en 8 Aanvragen gratis

Het waterschap Vechtstromen biedt waterlessen aan, waarbij de leerlingen kennis maken met de taken van het waterschap. Ook leren de leerlingen bewuster met water en natuur om te gaan. Tijdens de waterles gaan leerlingen als ware onderzoekers samen met de gastdocent aan de slag
Door middel van proefjes, filmpjes en een werkboekje met opdrachten en vragen krijgen leerlingen in één ochtend een kijkje in de wereld van een waterschap. Uiterlijk twee weken na de waterles gaat de klas naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie.
Daar is met eigen ogen te zien, maar vooral te ruiken, hoe het waterschap het rioolwater schoon maakt. Er wordt geleerd wat er allemaal bij komt kijken voordat het water weer aan de natuur teruggegeven wordt.
Meer informatie op: www.vechtstromen.nl/waterles

Natuur, wetenschap en techniek

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
42, 44 en 46.

Leskist: Raar maar waar

Natuur, wetenschap en techniek

Groep 5 en 6 — Het hele jaar € 5,-

Veel technische en ook medische toepassingen zijn gebaseerd op principes uit de natuur. Denk aan camouflage en radar. De leskist 'Raar maar waar' behandelt 13 toepassingen, die de kinderen al doende ontdekken aan de hand van spelvormen en proefjes.
Zo leren ze over de samenhang tussen de natuur en de wetenschap en techniek.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatieve kinder-/jeugdboeken
- 13 opdrachtkaarten opgesplitst in binnen en buitenopdrachten
- alle materialen voor de experimenten

Leskist: Stenen en fossielen- Jannie Steen

Natuur, wetenschap en techniek

Groep 1 t/m 5 — Het hele jaar € 4,-

De kist van 'Jannie Steen' is bedoeld als een kennismaking met de geologie. De kist is ontwikkeld in samenwerking met de IVN werkgroep geologie. De kist bevat een collectie stenen, mineralen en fossielen. Bij elke steen van de collectie is een beschrijving die in taalgebruik is afgestemd op de lezer of luisteraar. Elke steen heeft een verhaal en geschiedenis.
Kinderen ontdekken hierdoor dat stenen ouder zijn dan de mensheid en ze komen in aanraking met de geologie. Daarnaast worden de leerlingen door lessuggesties aangemoedigd stenen te verzamelen in de eigen leefomgeving en daar in de klas mee aan het werk te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek
- twee assortibakken genummerde stenen en fossielen
- onderzoekmateriaal als steelloepen, opzetloepen, pincetten en zeefjes
- materiaal voor verzamelde stenen: glazen potjes, placemats en bakjes

Leskist: Sterren en heelal

Natuur, wetenschap en techniek

Groep 5 en 6 | Het hele jaar | € 5,-

De leskist Sterren en het heelal is gemaakt in samenwerking met de Sterrenwacht en heeft platenmateriaal over sterrenbeelden. Daarnaast informatie over ons zonnestelsel en de planeten. Het onderwerp uit deze kist is goed te combineren met een excursie naar de Sterrenwacht.

Inhoud leskist:

- instructiemap en leerlingenboek
- informatieve jeugdboeken
- opblaasbare planeten van ons zonnestelsel met de juiste verhouding in grootte
- bewegend model van zonnestelsel en het effect van het licht van de zon op de planeten.
- platen van sterrenbeelden

Er op uit: Sterrenwacht

Natuur, wetenschap en techniek

Groep 5 en 6 | Het hele jaar

Boven het buitencentrum van de Sallandse heuvelrug is de koepel van de Sterrenwacht met een planetarium, telescopen en een zonneobservatorium. Scholen zijn van harte welkom; in overleg met de leerkracht wordt het programma vastgesteld.

De prijs is in overleg en ligt rond de €2,- per leerling.
Vragen en informatie info@sterrenwachthellendoorn.nl

Energie, klimaat en duurzaamheid

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:

39, 42, 44, 48 en 49.

Leskist: Energie uit zon, wind een aardwarmte

Milieubewust leven- energie, klimaat en duurzaamheid

Groep 7 en 8 Het hele jaar € 10,00

Als u met deze leskist aan de slag gaat, kunt u een gastdocent aanvragen bij het CNME.
Om u indruk te geven van de opzet van de les, heeft ontwerper van het lesmateriaal een kort filmpje gemaakt, die een impressie geeft van de activiteit. Zie:
https://www.youtube.com/watch?v=uC3mGOwDtSw

Groepsgewijs experimenteren leerlingen met vormen van duurzame energie. Voor de experimenten rond zon, wind en aardwarmte is het materiaal in tweevoud aanwezig, zodat zes groepen tegelijkertijd aan de slag kunnen. Hun opdracht is een zo hoog mogelijk rendement te behalen uit de natuurlijke bronnen.

Al doende leren de twee groepjes met dezelfde opdracht van elkaar. Bij welke stand van de zonnepanelen op het mini-dak brandt het lampje feller? Welk aantal of vorm van wieken leidt tot het hoogste voltage? Op welke manier verhoog je de temperatuur in je huis m.b.v. een emmer hete modder (water) als aardwarmte? De tijdsinvestering voor deze lesvorm is twee klokuren. U herhaalt de les, leerlingen krijgen dan een andere opdracht, of de groepjes delen in korte presentaties elkaar hun conclusies mee.

Het materiaal is verdeeld over 8 leskisten. Op verrijdbare zwenkwielen:

- leerkrachtinformatie
- 6 x stapsgewijze instructie voor de leerlingen

- huis met op het schuine dak zonnepanelen in verbinding met lampje,
- plattegrond met palen, daarop de zonnestand per dagdeel en seizoen
- stevige bureaulamp als zon
- score bord en uitwisbare stift

- statief van windmolen inclusief voorzieningen
- karton en scharen voor wieken
- ventilator en voltmeter (dit materiaal wordt door beide groepen gebruikt)

- doorzichtig huis, met daarin zgn. radiator
- plakband, thermometer, slangen en koppelstukken
- emmer en waterpomp

Leskist: Energie; natuurlijk duurzaam

Milieubewust leven- energie, klimaat en duurzaamheid

Groep 7 en 8 Het hele jaar € 7,50

Duurzaam gebruik van energie heeft twee aspecten: zuinig met energie omgaan en de wijze waarop de energie wordt opgewekt. Naast de inleidende en afsluitende lessen, zijn er zeven werkopdrachten met proefjes en experimenten. Leerlingen meten apparaten door, berekenen energieverbruik, bekijken het effect van isolatie, experimenteren met een windmolen en met zonnecellen.

Inhoud Leskist:

- instructiemap
- vier boeken met opdrachten die de leerlingen om oplossingen vragen
- materiaal als energie meters, elektrische lampen, windmeter, thermometers, een deels geïsoleerd ‘huis’
- instructie kaarten, voor de experimenten

Leskist: Plastic-soep

Milieubewust leven- energie, klimaat en duurzaamheid

Groep 4 t/m 8 Hele jaar € 3,50

Plastic is goedkoop te maken, licht in gewicht en gaat erg lang mee. De natuur kan plastic zwerfafval niet afbreken, het blijft liggen of komt uiteindelijk in de zee terecht. Dat noemen we de ‘plasticsoep’.
Dieren zien het verschil tussen voedsel of plastic niet. Ze stikken er in of hun maag komt zo vol te zitten met plastic dat er geen écht voedsel meer bij kan. Daardoor verhongeren de dieren uiteindelijk.
Het fysieke lesmateriaal kunt u lenen het CNME; de digitale informatie, die wordt ondersteund met heel veel korte filmpjes, is geschikt voor leerlingen om zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Inhoud leskist:

- instructiemap
- informatief boek
- opdrachtkaarten
- posters
- zwerfaval
- een glazen pot met plastic soep uit de zee bij Hawaï

Circulaire economie

gebruik en hergebruik

Met het aanbod uit dit domein werkt u aan kerndoelen:
39 en 44.

Nieuw: Leskist Van Afval naar Grondstof

Milieu; een kennismaking met circulair denken

Groep 6 t/m 8 | Het hele jaar | € 7,50

U kunt bij deze leskist een gastles aanvragen verzorgd door een medewerker van het repair-cafe of een excursie regelen naar het gemeentelijk afvalbrengpunt. Voor de leerlingen zijn er keuzeopdrachten. De begeleidende instructie is zo opgezet, dat de leerlingen in tweetallen de opdrachten zelfstandig kunnen uitvoeren.

- Ze bepalen hoe bij niet meer gebruikte spullen voorkomen kan worden dat het afval wordt.
- Ze maken een wormenhotel, een compost toren met de geleverde materialen.
- Ze wegen het afval uit de klas en ontwerpen een plan voor minder schoolafval,
- Ze stellen een kledingset samen van gebruikte kleding,
- Ze ontwerpen gebruiksvoorwerpen van afval.
- Ze denken na hoe de school van de toekomst met materiaalverbruik om gaat.

In de lesmap vindt u suggesties voor vervolgactiviteiten, zowel op klasse- als een schoolniveau.

Inhoud leskist:

- leerkrachtmap
- 4 boeken 'Wonderwel'
- materialen gemaakt van gerecycled materiaal
- 4 keer 3 sets leerlingenopdrachten
- set lege emmers voor wormenhotel (composttoren) en bijbehorend stappenplan
- u krijgt op de gewenste dag een emmer verse compost met wormen, en stro
- een weegschaal
- serie afvalwijzers gemeente Hellendoorn
- mappen met foto's van producten

Leskist: Pieter de Pier

Milieu; een kennismaking met circulair denken

Groep 1 t/m 5 | Het hele jaar | € 5,-

De kinderen maken kennis met Pieter de Pier, die met zijn vrienden de pissebed, de duizendpoot en de slak uittesten wat ze lekker vinden. Groente-, fruit- en tuinafval verkiezen ze boven een plastic zakje en ander niet composteerbaar afval. Kinderen bekijken de bodemdiertjes en krijgen inzicht in verteerbaar afval en andere soorten afval. Afval scheiden komt daardoor ook aan de orde.

Inhoud leskist:

- handleiding en lessuggesties
- sokpop Pieter de Pier
- afbeeldingskaarten van bodemdieren
- wormenbak
- veldwerkmateriaal
- afvalbakjes voor groen en grijs afval.

Leskist: Zwerfafval

Circulaire economie gebruik en hergebruik

Groep 1 t/m 8 Het hele jaar € 4,-

Zwerfafval is een wereldwijd probleem, waar de samenleving mee te maken heeft. Reden om deze kist aan te bieden aan de basisscholen. Het is een leerzame kist met opdrachten vanuit diverse invalshoeken waarbij kinderen onderzoekend en actief betrokken worden bij het thema. In de schoolomgeving kunnen de leerlingen op zoek gaan naar zwerfaval. Samenwerking met de gemeente die het verzamelde afval op komt halen, geeft een extra impuls.
Tip: vraag bij 'Nederland schoon' de gratis leerlingenbladen aan.

Inhoud leskist:

- map met lessen en opdrachten voor groep 1/2, 3/4, 5/6, en 7/8,
- vlag Nederland schoon
- handschoenen, prikstokken.
- voldoende afvalzakken
- voor groep 1/2 gele hesjes.

Overzicht van de leskisten en aanvraag van ‘Natuur in de klas’ met groep, prijs en seizoen.

1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: de Boerderij	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur in de klas Eieren	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Pannenkoeken bakken	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist Buitenbeestjes	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist groenten fruit en smaak	---
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Kabouterplezier	€ 7,50-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Kabouters zijn buiten	€ 7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Lieveheersbeestjes	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Slakken	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Buiten kijken	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Aardbeien	€ 8,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Paddenstoelen	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Water - Kikkerpad	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur in de klas: Kikkerdril tot kikker	--
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Spinnen	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Pieter de Pier	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Egels	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Bloembollen	€ 7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Map: Buitenspelen	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Stenen - Jannie Steen	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Van tarwe naar brood	€ 7,50-
1	2	3	4	5	6			Leskist: Levenscyclus	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Vlinders	€ 15,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Voorjaarstakken	---
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Smaaklessen	€ 7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Zwerfafval	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Bonen	---
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Champignons	€ 6,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Mollen	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Tomaatjes	€ 7,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Schapenwol	€ 7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Koekoek	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Uilen	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Kamerplanten	€ 25,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Fairtrade	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Rugtassen: In en om het water	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist plastic-soep	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: De honingbij	€ 4,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Wandelende takken	€ 3,50

1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Vogels kijken	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Maïsplant	€ 2,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Raar maar waar	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Sterren en heelal	€ 5,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Maïsplant	€ 2,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Vleermuizen	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Rugtassen - bos- en veldopdrachten	€ 5,-
					6	7	8	Van afval naar grondstof	7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Natuur ín de klas: Geraniumstekken	1,40 l
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Bomen	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist Moestuinieren	€ 3,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Bloemen sparen en drogen	€ 4,-
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Lichaam; torso en organen	€ 7,50
1	2	3	4	5	6	7	8	Leskist: Energie; natuurlijk duurzaam	€ 7,50
						7	8	Leskist Zon, wind en aardwarmte	€ 10,--